

7h

2020-06-05

 Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

NADLEŚNICTWO LUTÓWKO

Lutówko, czerwiec 2020 r.

www.lasy.gov.pl

 Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Siedziba Nadleśnictwa Lutówko

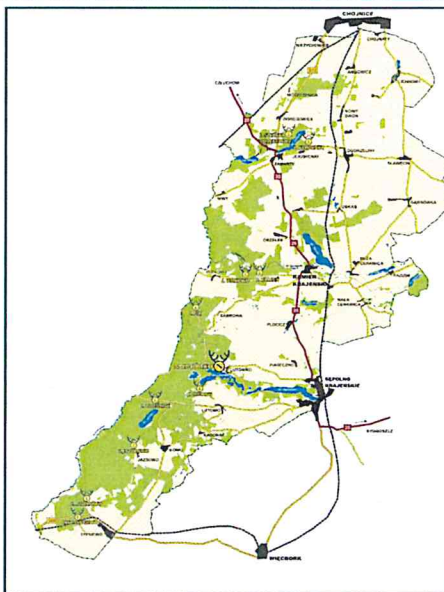

2

www.lasy.gov.pl

Położenie

Nadleśnictwo Lutówko położone jest w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego w gminach: Kamień Kraj., Sępólno Kraj., Więcbork oraz Województwa Pomorskiego w gminach Chojnice i Człuchów. Siedziba Nadleśnictwa znajduje się na terenie wsi Lutówko.

3

www.lasy.gov.pl

Położenie

Nadleśnictwo położone jest na malowniczym terenie Pojezierza Krajeńskiego wśród licznych jezior i wzgórz, z których Czarna Góra o wysokości 189 m n.p.m. jest najwyższym wzniesieniem w województwie kujawsko-pomorskim. Przez teren nadleśnictwa biegnie wododział 2 rzek, część zachodnia należy do zlewni Odry, a część wschodnia do zlewni Wisły.

4

www.lasy.gov.pl

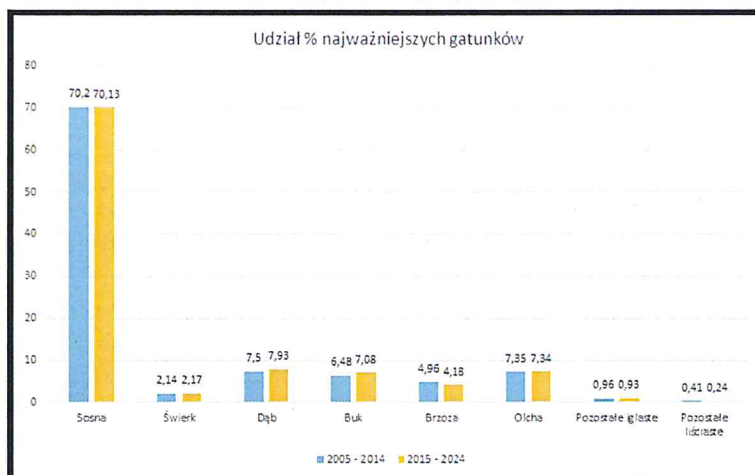
Informacje ogólne

Nadleśnictwo Lutówko zajmuje powierzchnię 10 040 ha, na którą składa się 9 leśnictw;

01.01.2015 – 31.12.2024	
Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa	
Wiek 0 – 40 lat	1 901,39 ha 21,31 %
Wiek 41 – 80 lat	4 341,09 ha 48,69 %
Wiek powyżej 80 lat	2 674,85 ha 29,99 %
Średni zapas na 1 ha powierzchni leśnej	305 m3
Przeciętny wiek drzewostanu	63 lata
Pozyskanie drewna	plan 535 846 m3

Udział % najważniejszych gatunków

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Zróżnicowanie struktury wiekowej i przestrzennej

7

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Prowadzone zalesienia na gruntach porolnych

8

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Ochrona przyrody

Krajeński Park Krajobrazowy

Utworzony został w 1998 roku. Zajmuje północno- zachodnią część obszaru województwa kujawsko- pomorskiego. Jest to Park o największej powierzchni w województwie – niemal 75 tys. ha. Położony jest na terenie pięciu wybitnie rolniczych gmin: Więcbork, Kamień Krajeński, Mrocza, Sępólno Krajeńskie oraz Sośno. Prawie cały teren Nadleśnictwa Lutówko leży w jego zasięgu.

9

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

- Rezerваты przyrody: Lutowo, Gaj Krajeński, Dęby Krajeńskie, Buczyzna

Rezerваты to wydzielone obszary o szczególnych wartościach przyrodniczych, zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym. Ogranicza się tam gospodarkę leśną. Na terenie Nadleśnictwa Lutówko leżą 4 rezerваты przyrody o łącznej powierzchni ok. 100 ha.

10

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Rezerwat „Lutowo”

Utworzony w 1963 r., obejmuje powierzchnię 19,39 ha. Zlokalizowany jest na terenie leśnictwa Gaj. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu boru bagiennego.

Drzewostan tworzy głównie sosna zwyczajna w wieku około 150 lat z domieszką brzozy omszonej. Na specjalną uwagę zasługuje liczna obecność w runie gatunku relikтового – bazyli czarnej.

11

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Rezerwat „Gaj Krajeński”

Utworzony w 1963 r., obejmuje powierzchnię 10,04 ha. Położony jest na terenie leśnictwa Gaj. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu drzewostanu bukowo - dębowego na siedlisku łąkowym z charakterystycznym runem, w którym spotkać można rośliny chronione tj. liliję złotogłów i wawrzynka wilczczyko.

12

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Rezerwat „Buczyna”

Powołany w 2000 r., zajmuje powierzchnię 20,01 ha. Zlokalizowany jest na terenie leśnictwa Gaj. Celem ochrony jest utrzymanie naturalności fitocenozy żywej buczyny; utrzymanie możliwości rozwoju runa, populacji roślin rzadkich, chronionych i zagrożonych; zachowanie starodrzewu sosny i buka oraz drzew pomnikowych. Występują tu rośliny chronione: m.in. lilia złotogłów i wawrzynek wilczyko.

13

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

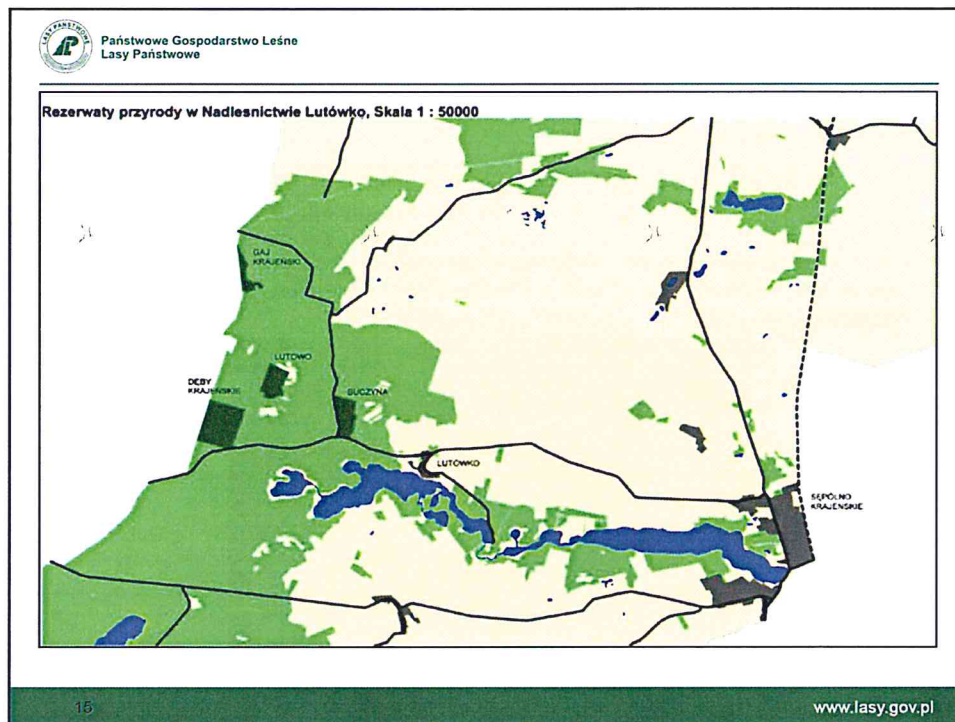
Rezerwat „Dęby Krajeńskie”

Utworzony w 2000 r. Zajmuje powierzchnię 45,83 ha. Zlokalizowany na terenie leśnictwa Lutowo. Celem ochrony jest w nim trwałe zachowanie powierzchni leśnej o charakterystycznym typie siedliskowym. Występuje tutaj las łąkowy z drzewostanem dębowo-bukowym w wieku blisko 300 lat. Rezerwat posiada wysokie walory naukowe, dydaktyczne i krajobrazowe.

14

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

-Obszar Natura 2000 „Dolina Łobżonki”

Na terenie naszego nadleśnictwa wyznaczony jest jeden obszar Natura 2000 - **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Dolina Łobżonki”**. Obszar chroni rzekę Łobżonkę wraz z fragmentami dopływów - Lubczą i Orlą oraz tereny do nich przyległe, stanowiąc jeden z najcenniejszych obszarów przyrodniczych na Pojezierzu Krajeńskim. Osią obszaru jest około 60 kilometrowa dolina rzeki Łobżonki od okolic Białobłocia i Lutówka aż po dolinę rzeki Noteć (poniżej Osieka n/Notecią). W rzekach dominuje żwirowo-piaszczysty charakter dna i szybki nurt nawiązujący do rzek podgórskich. Ostoję wyróżnia obecność bogatych florystycznie, właściwie wykształconych grądów w odmianie krajeńskiej oraz znaczne powierzchnie ekstensywnie użytkowanych łąk.

16

www.lasy.gov.pl

 Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Rzeka Łobżonka

17 www.lasy.gov.pl

 Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

-Użytki ekologiczne

Użytki ekologiczne to zwykle obiekty o niewielkiej powierzchni – małe oczka wodne, śródpolne kępy drzew i krzewów, torfowiska, bagna i wydmy. To pozostałości ekosystemów, mające znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Obecnie mamy ich w Polsce ponad 9 tys. sztuk na powierzchni prawie 30 tys. ha. W naszym Nadleśnictwie znajduje się 26 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 211,58 ha.

18 www.lasy.gov.pl

-Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to zwykle pojedyncze okazy przyrody ożywionej bądź nieożywionej. Najczęściej występującymi w lasach pomnikami przyrody są najstarsze i największe drzewa. Na terenie naszego nadleśnictwa występują następujące pomniki przyrody:

- pojedyncze drzewa – 22 szt.,
- grupy drzew – 12 szt.,
- głaz narzutowy – 1 szt.,
- pomnik powierzchniowy – 1 szt. (5,93 ha).

Drzewa uznane za pomniki przyrody to głównie dęby o okazałych rozmiarach – nawet do 650 cm obwodu oraz wysokości niemal 40 metrów. Głaz narzutowy znajduje się na terenie leśnictwa Gaj. Obwód pomnika to 352 cm.

Powierzchniowy pomnik przyrody znajduje się na terenie leśnictwa Lutowo. Jest to fragment drzewostanu dębowego z domieszką buka o powierzchni 5,93 ha, średni obwód pnia drzew to 260 cm.

Pomnik przyrody

-Ochrona gatunkowa

Ochrona gatunkowa dotyczy najcenniejszych, unikatowych i rzadkich przedstawicieli flory i fauny. Nadleśnictwo Lutówko prowadzi ewidencję stanowisk chronionych, rzadkich, cennych gatunków roślin i chronionych gatunków zwierząt występujących na terenach leśnych. Na podstawie zebranych w terenie informacji corocznie aktualizowane są mapy oraz wykaz stanowisk tych roślin.

Na naszym terenie stwierdzono ponad 30 gatunków chronionych grzybów i porostów, nieco ponad 50 chronionych gatunków mchów i prawie 50 gatunków chronionych roślin naczyniowych. Wykazano tu również nieco ponad 200 gatunków zwierząt podlegających ochronie. Wśród nich znajduje się 13 gatunków płazów, 5 gatunków gadów, niemal 150 gatunków ptaków i około 40 gatunków ssaków. Dodatkowo występuje liczna grupa chronionych gatunków bezkręgowców – 14 gatunków.

W nadleśnictwie wyznaczono także strefę ochronną ostoi, miejsc rozrodu i przebywania rzadkich gatunków ptaków objętych ochroną gatunkową – BIELIKA na terenie leśnictwa Kamień oraz KANI na terenie leśnictwa Jazdrowo.

Sikora sosńówka

Dzięcioł średni

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

- Program restytucji cisa pospolitego

Projekt realizowany w oparciu o założenia Regionalnego programu ochrony cisa pospolitego (*Taxus baccata* L.) na obszarze Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu w latach 2007–2013. Program ten przewiduje przede wszystkim ochronę istniejących stanowisk oraz przywrócenie tego gatunku na terenie 16 nadleśnictw. Projekt był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach projektu na terenie Nadleśnictwa Lutówko wprowadzono cisa pospolitego na powierzchni 5,50 ha.

23

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

24

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Ochrona lasu

- Szkody od bobrów

W ostatnim czasie odnotowuje się duże szkody ze strony bobrów, zwłaszcza w leśnictwach: Gaj, Jazdrowo, Lutowo. Szkody inwentaryzowane są w uprawach, młodnikach i drzewostanach starszych. Populacja tego gatunku na terenie nadleśnictwa systematycznie wzrasta. Łączna powierzchnia szkód wyrządzonych przez bobry w drzewostanach wyniosła 78 ha na dzień 31.12.2019 r.

25

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

26

www.lasy.gov.pl

 Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

W celu ograniczenia szkód od bobrów w miarę możliwości finansowych podejmujemy działania ochronne, takie jak zabezpieczanie pojedynczych drzew siatką lub grodzenie zagrożonych fragmentów upraw. Jednak działania takie są bardzo kosztowne i nie do końca skuteczne, a wszystkich drzew nie jesteśmy w stanie zabezpieczyć. Dodatkowo występujemy o uzyskanie zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy na odstrzał redukcyjny osobników tego gatunku.

28 www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

- Szkody powodowane przez owady, grzyby patogeniczne i wiatry

W okresie ostatniego 10-lecia wykonywano zabiegi ratownicze środkami biologicznymi: w 2005 r. na powierzchni 203 ha oraz w 2014 r. na powierzchni 362 ha. Zabiegi wykonywano głównie przeciwko zwojce zieloneczce i piędzikowi przedzimkowi – są to szkodniki drzew liściastych.

Samolot w trakcie wykonywania oprysku środkiem biologicznym

29

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Szkody w drzewostanach z udziałem sosny - kornik ostrozębny

Wraz z ociepleniem się klimatu pojawia się problem coraz dłuższych okresów bezdeszczowych – ich następstwem jest osłabienie odporności drzew, które to drzewa są atakowane przez szkodniki. Najnowszym przykładem może być pojawienie się na terenie polskich lasów kornika ostrozębnego – żerującego głównie na sośnie.

Jest to:

- niewielki chrząszcz barwy od brązowej do prawie czarnej
- atakuje sosny w różnym wieku, głównie na żyznych siedliskach
- żeruje pod cienką korą - w gałęziach i konarach
- aktywny od kwietnia/maja do października
- zaatakowane drzewa zamierają w ciągu 2-4 miesięcy!

Czynna ochrona przed tym groźnym szkodnikiem polega przede wszystkim na:

- co najmniej raz w miesiącu (od maja do października) dokonanie przeglądu lasu
- wycięcie i wywiezienie z lasu drzewa z rudziejącymi koronami

30

www.lasy.gov.pl

Szkody w drzewostanach z udziałem świerka- kornik drukarz

Na terenie naszego nadleśnictwa leśnicy zmagają się z problemem zamierania świerka. Głównym tego powodem są częste gradacje kornika drukarza, znanego wcześniej na szeroką skalę z Puszczy Białowieskiej. Czynna ochrona przed tym groźnym szkodnikiem polega przede wszystkim na:

- wyznaczaniu i terminowym usuwaniu drzew zasiedlonych przed wylotem owadów
- bieżące usuwanie z drzewostanów świeżych wywrotów i złomów
- stosowaniu pułapek feromonowych do odłowu
- foliowanie pozyskanego drewna świerkowego
- wywóz na bieżąco pozyskanego surowca

Drzewostan świerkowy uszkodzony przez kornika drukarza

 Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Pułapka feromonowa typu IBL-3 na kornika drukarza

33 www.lasy.gov.pl

 Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Niemal połowę powierzchni leśnej Nadleśnictwa Lutówko stanowią drzewostany posadzone na gruntach porolnych. Jest to przyczyną występowania chorób powodowanych przez pasożytnicze grzyby. Średnia powierzchnia ich występowania wynosi około 1300 ha. W celu ograniczenia rozprzestrzeniania się tych patogenów stosowane są metody biologiczne i mechaniczne, jak np. usuwanie porażonych drzewek w uprawach i młodnikach.

34 www.lasy.gov.pl

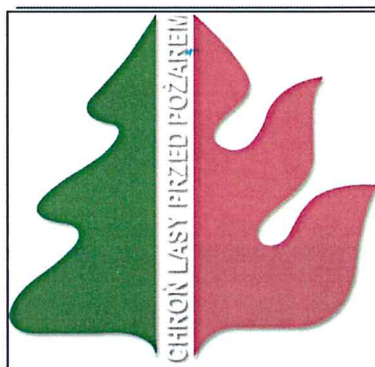
Ochrona przeciwpożarowa

Lasy nadleśnictwa zaliczono do III, czyli najniższej kategorii zagrożenia pożarowego. Składa się na to obecność nisko i słabo uczęszczanych szlaków komunikacyjnych. W okresie od 01.01.2019r. na terenie zarządzanym przez nadleśnictwo nie odnotowano żadnego pożaru. Główną przyczyną powstania pożarów jest nieostrożność w posługiwaniu się ogniem, podpalenie oraz przyczyny nieustalone.

Korzystanie z otwartego ognia

W partiach lasów sąsiadujących z większym skupieniem łąk, pastwisk i ugorów występuje zwiększenie zagrożenia pożarowego, ponieważ wskutek wypalania traw ogień może przenieść się na obszar lasu. Także w okresie wzmożonej penetracji lasów przez turystów i miejscową ludność podczas zbiorów grzybów i jagód w sąsiedztwie uczęszczanych dróg występuje większe ryzyko powstania pożaru

Sprawy bezpieczeństwa pożarowego są tematem wystąpień pracowników nadleśnictwa corocznie na zebraniach wiejskich.

Droga pożarowa

Skutki wypalania traw

37

www.lasy.gov.pl

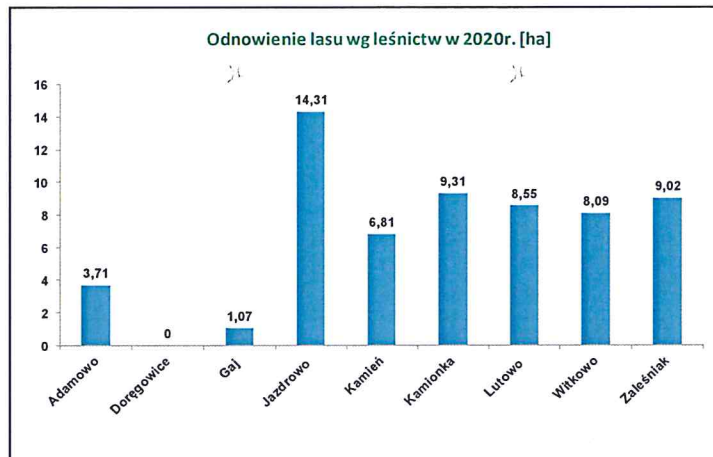
Gospodarka szkółkarska

W Nadleśnictwie Lutówko znajduje się szkółka leśna w Doręgowicach o powierzchni całkowitej 6,48 ha. Prowadzona jest tam uprawa polowa na 9 kwaterach. **Rocznie na szkółce hoduje się około 2,3 miliona sztuk sadzonek.** Głównie są to gatunki drzew lasotwórczych – około 1 mln szt. dębu, po 0,5 mln buka i sosny, natomiast 0,3 mln to pozostałe gatunki. Takie ilości pokrywają zapotrzebowanie nadleśnictwa i innych właścicieli lasów.

38

www.lasy.gov.pl

W roku 2020 r. zadania z zakresu odnowienia lasu prezentują się następująco:

Ilość użytego materiału sadzeniowego w 2020 r. wg poszczególnych gatunków
(tys. szt.)

